

Доступність сучасних методів променевої діагностики для чоловіків (за даними соціологічного опитування)

Г.О. Слабкий, О.Ю. Качур

Донецький національний медичний університет ім. М. Горького

Представлено результати соціологічного дослідження серед пацієнтів-чоловіків закладів охорони здоров'я вторинного рівня надання медичної допомоги щодо вивчення доступності сучасних променевих методів діагностики. За результатами дослідження встановлено низький рівень як фізичної, так і фінансової доступності, сучасних променевих методів діагностики.

Ключові слова: сучасні методи променевої діагностики, заклади охорони здоров'я вторинного рівня, чоловіки, доступність.

Якість та результативність лікувального процесу залежить від своєчасності та якості діагностики захворювання та стану пацієнта [4]. Серед сучасних методів обстеження важливе значення мають методи променевої діагностики [3]. Особливе місце в діагностичному процесі посідають сучасні методи променевої діагностики [1, 2].

Мета дослідження: вивчити доступність для чоловіків у закладах охорони здоров'я вторинного рівня надання медичної допомоги сучасних методів променевої діагностики.

МАТЕРІАЛИ ТА МЕТОДИ

У процесі роботи використано метод соціологічного дослідження. За спеціально розробленою анкетною опитано 800 чоловіків, які проходили лікування в закладах охорони

здоров'я вторинного рівня надання медичної допомоги, в тому числі 400 чоловіків, які проходили стаціонарне лікування, та 400 чоловіків, які звернулися за амбулаторно-поліклінічною допомогою. Із загальної кількості опитаних 572 респондента були жителями міст, включаючи районні центри, та 228 – мешканцями сільської місцевості. Дослідження проводили у центральному регіоні України. Анкета є анонімною і участь у дослідженні була добровільною. Заповнення анкет респондентами виконували після отриманої медичної допомоги. Дослідження охопили пацієнти, яким проводили обстеження з застосуванням променевих методів діагностики. Конфідентційність інформації про респондентів збережена. Вивчали питання фізичної та економічної доступності сучасних методів променевої діагностики.

Активність респондентів склала 88,9%. Отримані результати обробляли за загальноприйнятими методами за допомогою пакета статистичного аналізу Statistica 6.0, Microsoft Excel.

РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ ТА ЇХ ОБГОВОРЕННЯ

Першим кроком дослідження було вивчення питання фізичної доступності методів променевої діагностики. На початку дослідження вивчали питання проведення в за-

Таблиця 1

Проведення у закладі охорони здоров'я призначеного методу обстеження, %

Методи	Пацієнти			
	Амбулаторні		Стаціонарні	
	Заклад охорони здоров'я	Адміністративна територія	Заклад охорони здоров'я	Адміністративна територія
Рентгенографія	100,0	100,0	100,0	100,0
Рентгеноскопія	100,0	100,0	100,0	100,0
Ультразвукова діагностика	98,75	100,0	100,0	100,0
Комп'ютерна томографія	6,75	12,25	11,75	16,75
Мікрохвильова резонансна томографія	3,25	8,50	5,25	10,50

Таблиця 2

Рівні платності за обстеження методами променевої діагностики, %

Методи	Пацієнти			
	Амбулаторні		Стаціонарні	
	Безоплатно	Платно	Безоплатно	Платно
Рентгенографія	92,5	7,5	94,6	5,4
Рентгеноскопія	60,4	39,6	61,7	38,3
Ультразвукова діагностика	27,9	72,1	31,9	68,1
Комп'ютерна томографія	2,8	97,2	5,6	94,4
Мікрохвильова резонансна томографія	-	100,0	4,8	95,2

кладі охорони здоров'я чи в інших закладах охорони здоров'я на адміністративній території (місто, район) призначеного методу обстеження. Отримані результати наведено в табл. 1.

Як видно з даних табл. 1, у закладах охорони здоров'я, до яких звернулися пацієнти, можна пройти такі обстеження, як рентгеноскопія, рентгенографія та ультразвукова діагностика. У закладах охорони здоров'я вторинного рівня надання медичної допомоги практично відсутня можливість здійснити обстеження з використанням комп'ютерної томографії та мікрохвильової резонансної томографії.

За відсутності можливості обстежитись у закладі охорони здоров'я лікарі рекомендують пройти обстеження в державних закладах охорони здоров'я або приватних клініках. У 48,7% випадках чоловіки-респонденти рекомендоване обстеження не пройшли.

Наступним кроком дослідження було вивчення питання фінансової доступності променевої методів діагностики. Вивчали питання рівнів безоплатного та платного проведення променевого обстеження пацієнтів-чоловіків в закладах охорони здоров'я залежно від виду медичної допомоги (амбулаторно-поліклінічна, стаціонарна) та методу обстеження. Отримані результати наведені в табл. 2.

З отриманих в ході дослідження даних, які наведені в табл. 2, видно, що найвищим рівнем безоплатності (більше 90,0%) із методів променевої діагностики, що проходили респонденти, є рентгеноскопія та рентгенографія (більше

60,0%), які є класичними методами і не потребують значних фінансових затрат на проведення.

Сучасні високотехнологічні та високозатратні методи променевої діагностики, такі як комп'ютерна томографія та мікрохвильова резонансна томографія, були практично для всіх для респондентів платними. Високий рівень платності (в межах 70%) встановлено при проходженні обстеження з використанням ультразвукових методів діагностики. Достовірної різниці у відповідях респондентів, які отримували амбулаторно-поліклінічну та стаціонарну медичну допомогу, встановлено не було.

При вивченні міст оплати встановлено, що респонденти здійснювали оплату через: касу закладу охорони здоров'я в якості добровільної пожертви – 29,8%; страхову компанію – 21,6%; лікарняну касу – 11,3%; приватну фірму – 17,2%; безпосередньо медичному працівнику – 9,7% та через інші місця – 10,4%.

Вивчення питання фінансової доступності променевої діагностики для чоловіків показало, що для 13,6% сільських та 36,9% міських чоловіків вона є доступною, для 46,1% та 40,9% відповідно є малодоступною та для 40,3% і 22,2% відповідно є недоступною.

ВИСНОВКИ

Результати проведеного соціологічного опитування серед чоловіків – пацієнтів закладів охорони здоров'я вторинного рівня надання медичної допомоги показали низький рівень як фізичної, так і фінансової доступності сучасних променевих методів діагностики.

Доступность современных методов лучевой диагностики для мужчин (по результатам социологического опроса) Г.А. Слабкий, А.Ю. Качур

Представлены результаты социологического опроса среди пациентов – мужчин учреждений здравоохранения второго уровня оказания медицинской помощи по вопросу доступности современных методов лучевой диагностики. По результатам исследования установлен низкий уровень как физической, так и финансовой доступности современных методов лучевой диагностики.

Ключевые слова: современные методы лучевой диагностики, учреждения здравоохранения второго уровня, мужчины, доступность.

Availability of modern methods of radiation diagnosis for men (according to the poll) G.O. Slabkiy, O.Yu. Kachur

The results of sociological research among male-patients of second level institutions of health protection are represented to discover the accessibility of modern methods of X-ray diagnostics. By the results of research there was set a low level of either physical or financial accessibility of modern methods of X-ray diagnostics.

Key words: methods of X-ray diagnostics, secondary health care level, men accessibility.

Сведения об авторах

Слабкий Геннадий Алексеевич – Донецкий национальный медицинский университет им. М. Горького, 83003, г. Донецк, пр. Ильича, 16. E-mail: g.slabkiy@mail.ru

Качур Александр Юрьевич – Донецкий национальный медицинский университет им. М. Горького, 83003, г. Донецк, пр. Ильича, 16

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Блинов Н.Н. Методы компьютерной томографии в медицине // Здравоохранение и медицинская техника, №3 (17). – 2005 – С. 10-15.
2. Борисенко А.П., Украинцев Ю.Г., Юрченко Ю.Б. Цифровая сканирующая рентгенография. <http://zhuravlev.info/modules.php?name=News&file=article&sid=159>
3. Касаткина Е.А., Лядов В.К., Мер-

4. Нагорна А.М. Проблема якості в охороні здоров'я / А.М. Нагорна, А.В. Степаненко, А.М. Морозов. – Кам'янець-Подільський: Абетка-НОВА, 2002. – 384 с.

Статья поступила в редакцию 05.03.2014